

Становище

относно дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен „ доктор „ по област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 Растениевъдство научна специалност Растениевъдство.

Автор на дисертационния труд: Христина Атанасова Недева докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Растениевъдство“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: ВЛИЧНИЕ НА АЗОТНОТО ТОРЕНЕ И СРОКА НА ПРИБИРАНЕ ВЪРХУ ПРОДУКТИВНОСТТА И КАЧЕСТВОТО ЗЕЛЕНАТА БИОМАСА ОТ ТРИТИКАЛЕ, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ЕНЕРГИЙНИ ЦЕЛИ

Становище от: Проф. д-р Иван Христов Янчев, Аграрен Университет, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 Растениевъдство научна специалност Растениевъдство.

Определен за член на научното жури със заповед № РД-16-1100/27.10.2022 год. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата

Христина Атанасова Недева е родена на 12.05.1977 г. През периода 1996-2001 г. завършва Аграрен Университет гр. Пловдив и придобива магистърска степен по Агрономство. От 2007 до 2021 работи и придобива опит като научен сътрудник и като организатор на производство на растениевъдна продукция. През 2022 година е зачислена като докторант на самостоятелна подготовка в катедра Растениевъдство при Аграрен Университет- Пловдив. През същата година успешно преминава обучението си и е отчислена с право на защита.

2. Актуалност на проблема

Биогоривата от растителен произход са отдавна познати на хората. Получавани основно от тор вследствие на ферментация, но ограничено използвани предимно за осветление. През последните години, чрез съвременни методи поставени на промишлена основа се получава по-евтина и екологично чиста енергия, както от растителни остатъци така и от специално отглеждани за целта култури. Актуалността на тритикале за

зелена маса е на базата на високата продуктивност, екологичната пластичност и качеството на суровината за производството на биогориво. От съществено значение е популярността, както и минималния разход на труд и средства за производство. Дисертационния труд допринася за по-добър подход при производството на тритикале за зелена маса със съответното качество и продуктивност провокиращо получаването на повече енергия.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта е постигната чрез изпълнението на пет задачи свързани с влиянието на азотното торене и фазата на прибиране върху; растежа и развитието, физиологичните показатели, структурните елементи, добива на зелена маса и качеството на получената продукция предназначена за биогориво.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Представеният научен труд съдържа 169 страници, включващи 47 таблици и 6 фигури. Списък на цитираната литература съдържаща общо 230 литературни източника, от които 79 на кирилица.

Дисертационният труд включва характерните за научните разработки раздели, чрез които се представя цялостната дейност и регистрация на процесите през изследвания период.

5. Обсъждане на резултатите и използваната литература.

В следствие на изведената експериментална дейност, получените данни са отразени и аналитично дискутирани. Описани са ефектите от климатичните фактори, продължителността на междуфазните периоди, ефекта от азотните норми, времето на прибиране, продуктивността и качеството, получени в следствие на упражнените влияния и механизмите на тяхното взаимодействие.

6. Приноси на дисертационния труд.

Резултатите от изследването дават възможност да се формират общо 10 приноса, разделени на пет научно-теоретични и пет научно приложни.

Доказана е сортовата реакция към нехарактерни климатични явления, като силни ветрове, интензивни валежи и екстремно засушаване. Препоръчва се сорт Мусала за Южна България като по-устойчив на засушаване, а като по-устойчив на полягане сорт Атила за Северна България. Коментира се

благоприятното влияние на азотното торене с изключение на най- високото торово ниво. Потвърждава се ефекта на азотното торене върху качеството на зелената маса от тритикале в сравнение с влиянието на сорта. Представения автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

7. Въпроси

1. Кога са внесени азотните торове при високите нива от 20 и 24 кг азот?
2. Как се обяснява негативното влияние на най- високата торова норма?
3. В коя фаза на прибиране азотното торене влияе по- изразено?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на научените и приложените от докторанта методи на изследване, изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представения дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ И Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Христина Атанасова Недева образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност Растениевъдство.

Дата 06.12.202
гр. Пловдив

Подписите в този документ са заличени във връзка с чл.4, т.1

от Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ Регламент относно защитата на данни).